

Iorgulescu, o lucrare de dinamică spectaculozitate. Poate fi apreciată drept un act meta-muzical al opozițiilor tranșante, anume trei ipostaze timbrale ale unui coral de serafică expresie, enunțat inițial de pian și reluat în răstimpuri de corul alăturilor și apoi al corzilor, pe de-o parte și, pe de alta, vehemențele sonore de amplă extensie, cu imprevizibile, cu prelungite, chiar obsesive reluări; ... la care a participat pianistul Sorin Petrescu, un artist pentru care valoarea talentului este potențată de o aplicată inteligență muzicală. Rămâne absolut salutară acțiunea șefului de orchestră, dirijorul Gheorghe Costin, un profesionist de riguroasă acțiune, muzicianul care a făcut posibil acest concert al unor uriașe responsabilități artistice.

Alte lucrări cu caracter concertant au putut fi apreciate într-un program dedicat integral de Orchestra de Cameră Radio, primelor audiții românești. Mă refer la Concertul „Sonorități și anemone III”, pentru vioară, violoncel și ansamblu de corde, de Vlad Ulpiu, o lucrare ce evocă un imens travaliu al esențializărilor, un laborios proces al etapelor privind drumul de la expresia prolixă, onitic tensionată a corzilor soliste, spre lirismul înseninat poetic al finalului, un excurs trasat cu susținută implicare de violonista Diana Moș, de violoncelistul Mircea Marian.

„SymConcertPhony” este un concert-spectacol pentru trompetă și orchestră, un joc inspirat al opozițiilor timbrale spațializate, un dialog susținut cu bună dispoziție, cu umor.

O lucrare a expresiei vocale, o comunicare ce se dorește a fi percepută în darele ei enunțative, este „Mysterium tremendum II” pentru mezzo-soprană și orchestră, de Livia Teodorescu-Ciocănea, o declamație vocală extinsă, de directă comunicare în zona unei spiritualități de tip latin, susținută de mezzo-soprană Antonela Bâtnat. Întregul concert a fost un important moment al Festivalului SIMN, moment dedicat primelor audiții absolute, concert condus cu pertinentă înțelegere, cu fermă acțiune profesională de tânărul șef de orchestră Cristian Oroșanu.

În mod cert, astăzi, la noi, „Muzica nouă” tinde a depăși granițele ghero-ului rezervat publicului de specialitate. Este un efort important, concertat. Este un efort de comunicare, de promovare, de educare. Trebuie modelat conservatorismul publicului de abonați prezenți săptămână de săptămână la concertele Filarmonicii. În plus, ce se poate spune despre neatentia, despre superficialitatea celor care suprapun fluxului simfonic sonoritățile parazitare ale telefoanelor mobile? Educația e bună la orice vârstă!

Dumitru AVAKIAN

Prezența formațiilor muzicale camerale...

Se dovedesc a fi un stimul al creativității. În mod cert, diferitele formule muzicale instrumentale, diferitele ansambluri - multe de variabilă structură - se pot constitui în stimuli importanți ai imaginației autorilor; în egală măsură, în numeroase situații, ansamblurile, ele

însele, devin un rod al creativității componistice. Este o interacțiune continuă care, în istorie, a generat, în bună parte, mari epoci ale culturii muzicale. Este drept, apreciem cu greu adevărata dimensiune a timpurilor actuale.

Intenționat sau nu, pe asemenea realități a fost orientată alegerea dar și acțiunea membrilor formației clujene AdHOC tineri muzicieni îndrumați de priceperea, de talentul pedagogic de care dispune compozitorul Adrian Pop; sunt tineri conduși în concert de abilitatea, de promptitudinea dirijorului Matei Pop. Am reținut din acest concert o luxuriantă piesă pentru clarinet solo, „Shaman”, scrisă de tânărul compozitor-clarinetist Aurelian Băcan. Indiscutabil, momentul de specială atracțiozitate al programului l-a constituit piesa „Pierot-soldat”, cu ingenioase preluări și prelucrări din Schönberg și Strawinsky, lucrare datorată compozitorului american Joseph Robert Moser; este artistul unei fabuloase imaginații în baza căreia sunt posibile, aici, anume „extended moments”; se reușește a induce aspectul mișcării scenice dar și ideatice în zona spațiului muzical-artistice.

Profil-Sinfonietta este de asemenea un ansamblu-laborator condus cu remarcabilă eficiență de dirijorul

Tiberiu Soare. Programul concertului a pus în lumină două valori de temeinică substanțialitate din patrimoniul actual, de la noi. Mă refer la prima audiție a lucrării semnificativ intitulată „Muzica Etajelor I,II,III, a minutelor 17 - 40 ale unei Ore Fatale pentru ansamblu”, o însumare și o deconstructură treptate, ambele observate din perspectiva centrală a unei clipe extinse, moment înalt pe parcursul căruia evenimentele muzicale se dovedesc a fi consecințe ale unei gândiri de nobilă limpiditate; ...mă refer, de asemenea, la „Oratio II” de Călin Ioachimescu, lucrare pentru ansamblu, o tectonică amplă ce revelează, în suprapuneri, texturi sonore de afundă mișcare, texturi parcurse de efemeride sonore ingenios orientate.

Nu este pentru prima oară când muzicienii formației Archaeus alătură momente solistice și evoluții de ansamblu, „en detail” și „în grup”, cum ne-a menționat conducătorul formației, compozitorul Liviu Dănceanu. Au ce etala fiecare în parte, anume spirit profesional prospectiv, sensibilitate, inteligență muzicală. Mă refer la

violonistul Marius Lăcraru, la violoncelista Anca Vartolomei, oboistul Dorin Gliga, de asemenea la Ion Nedelciu - clarinet, Șerban Novac - fagot, la pieruționistuul Sorin Rotaru, la pianista Rodica Dănceanu.

Este de observat, fiecare apariție publică a formației se dovedește a fi o adevărată ofrandă din care rețin, de această dată, Rubato-ul pentru oboi și percuție de Anatol Vieru și lucrarea „Dr.Kay Hong's Diamond Mountain”, pentru vioară și gonguri spectrale, de Horațiu Rădulescu, o încântătoare consonanță de rafinată sugestie poetic-muzicală. Momentul final al concertului a fost dedicat de întreaga formație, maestrului Aurel Stroe; „Humoresca” este o glumă scâpărătoare, un moment agrementat de un spirit acid tonifiant, de evenimente

Cum e firesc, nu am putut participa la toate momentele recente ediții SIMN; a fost una consistentă, variată, a fost o ediție care a arătat lumii muzicale valori românești semnificative; de azi dar și de ieri. A fost deschisă încă o fereastră spre marele univers al dinamicii actuale privind lumea muzicii pe care – nu cu îndreptățit temei – o numim a fi nouă.

Căci, nu poți să nu observi, aspectele noi, cu totul originale privind actul creației, se lasă a fi așteptate.

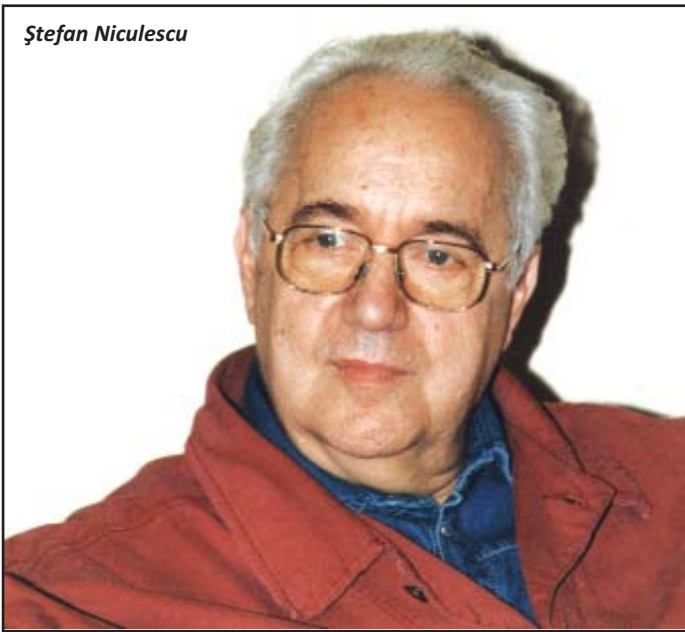
S-avem răbdare!

Dumitru AVAKIAN

Simfonicele SIMN 2016 – prilej pentru câteva glosări

Nu mă voi ascunde după deget, căci, ca orice glosator nemângâiat, altfel decât dubitativ nu mă simt în stare a începe: fiind din nou invitat să scriu câte ceva despre unele concerte din cadrul Săptămânii Internaționale a Muzicii Noi, m-am pomenit, iarăși, ca de fiecare dată când am mai primit asemenea invitații, surpat, erodat, subminat de aceeași inevitabilă sete de popas care în același timp simte nevoia să-și pună singur piedică, aceeași nepotolită dorință de retragere imparțială care se descoperă tot mai acut conștientă că, în proiectul ei de a face dreptate tuturor – adică atât operelor de artă, cât și experiențelor stârnite de contactul cu ele –, ar fi trebuit, în definitiv, să devină (sau mai degrabă să rămână) amuțire. S-a spus de atâtea ori, niciodată nefiind de prisos să se mai spună: prea puține din evenimentele care contează cu adevărat se lasă prinse în brodeala, vanitoasă și deopotrivă masochistă, a cuvintelor. Și, dintre toate cele ce se petrec pe lume datorită omului, parcă tocmai operele de artă sunt cele ce, în profilul lor ultim, se statornicesc cel mai departe de pronunțări și opinări, de poziționări și rostiri critice – iar asta tocmai în pofida faptului că, în domeniul părerilor competente abilitate (de către cine?) să împartă dreapta judecată estetică, productivitatea omului în calitatea lui de ființă cuvântătoare își atinge unele dintre cele mai prolixе și, mult prea adesea, găunoase culmi. Neîncetat privesc operele de artă din această modestă perspectivă a pasionaților cât de cât avizați, neîncetat le pândesc suspicios pe sub sprâncene, sau le iscodesc conștiincios, simandicos, gelos, iar operele de artă par să nu vrea altceva decât să-și confirme la fel de neîncetat locul privilegiat printre lucrurile cele mai stranii ale acestei lumi. Căci cum altfel să-mi explic impresia că în special prin nedesăvârșiri și detaliu accidental ele îngăduie o verbalizare adiacentă care să aibă pretenția unei oarecare substanțialități? De ce își manifestă ele „generozitatea” față de paznicii lor hermeneuți în special atunci când ratează, conferindu-le dubitativilor chelari de-abia astfel, prin vitalele și ironicele lor imperfecțiuni, o minimă legitimitate și pretenție de a surprinde măcar o seamă de impresii și sugestii constructive, dacă nu să fixeze niște esențe cât de cât relevante? Dar, mai ales, de ce atunci când sunt adevărate, adică izvorâte din necesitate, deci neînlocuibile, nealterabile, inalienabile, operele de artă

Ștefan Niculescu

muzicale în parte cu sens ironic, în parte șfichiuitoare, aspecte ce arareori au intrat în panoplia autorului. Pagini datorate compozitorilor Dan Voiculescu, Ștefan Niculescu, Pascal Bentoiu, Ghenadie Ciobanu... au îmbogățit imaginea unui concert-eveniment.

Am apreciat, nu pentru prima oară, implicarea Institutului Balassi în contextul vieții noastre muzicale; căci grație Institutului maghiar de cultură din București a fost posibilă susținerea, în Festivalul SIMN, a unui inedit recital pentru două viole, moment datorat unor muzicieni dăruieți actului artistic, cum sunt Christian Naș originar din Cluj și Antal Sandor din Miercurea Ciuc; amândoi desfășoară actualmente o extinsă activitate muzicală în plan european, în domeniul solistic, al muzicii de cameră, de ansamblu. De la György Ligety – „Baladă și Joc”, lucrare scisă cu o jumătate de secol în urmă, la „Muguri și Flori” de Nicolae Teodoreanu, filonul muzicii tradiționale continuă, evident cu altă încărcătură în planul tensiunii interioare a muzicii, de la pitorescul descriptiv la introspecția angajantă. Dar lucrarea cea mai consistentă a momentului a fost, indiscutabil, Sonata pentru două viole de Miriam Marbe, autor de puternică expresie, artistul care a avut un veritabil cult al acestui nobil instrument; i-a revelat posibilitățile privind natura gravă a comunicării, extensia largă a mijloacelor, lăsând de-o parte virtuozitatea de tip violonistic.